

Vårdhygienisk eftermiddag

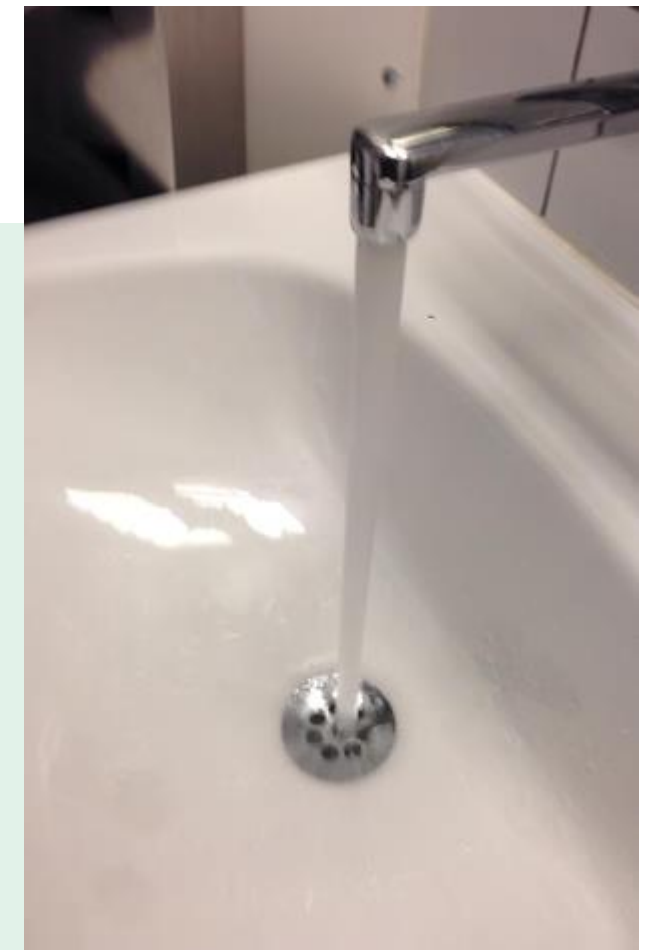
Tvättställ - kan det vara ett problem ?

REGION
SÖRMLAND

Varför vill vi prata om tvättställ?

- I tvättställ i vård och omsorgslokaler samlas bakterier
- Biofilm bildas
- Stänker och sprider bakterier
- Utbrott finns beskrivna

Vad är Biofilm?

- Biofilm är ett mikrobiellt samhälle där mikroorganismer sitter fast på en yta eller underlag eller till varandra inbäddat i en egenproducerad substans av fett, sockerarter och proteiner. Detta skapar ett slemmigt skikt.
- Substansen skapar ett skyddande lager
- Bildas ofta på implantat och proteser

Kranar och vattenlås

- Bakterier trivs i fuktig miljö
- Tvättställ, avlopp och vattenlås innehåller mycket bakterier
- Stänk från tvättställ, sprider bakterier
- Biofilmen gynnas om den får näring av exempelvis saft, sondmat eller kroppsvätskor
- Bakterier och biofilm gynnas av stillastående vatten

Mikroorganismer som trivs i fuktig miljö

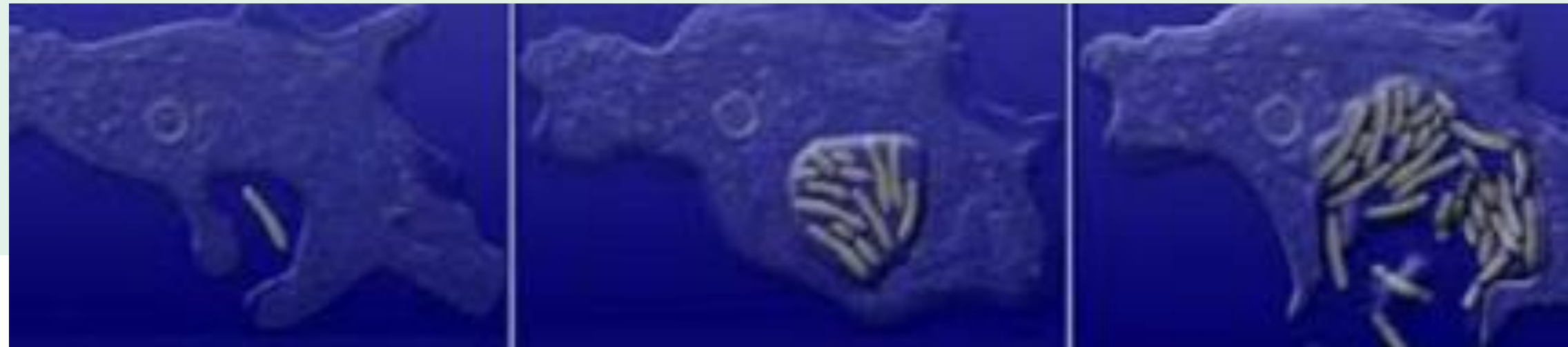
Exempel:

- Legionella
- Pseudomonas aeruginosa
- Escherichia coli
- Proteus
- Klebsiella
- Enterokocker

Vad är Legionella?

- Svåra lunginflammationer
- Bakterien är vanligt förekommande i naturen
- Växer oftast gemensamt på ytor

Tillväxtfaktorer för Legionella

- Temperatur 20-45 grader
- Otillräcklig cirkulation
- Stillastående vatten
- Blindledning
- Brist på desinfektion
- Biofilm / avlagringar

Legionella i vård- och omsorgslokaler

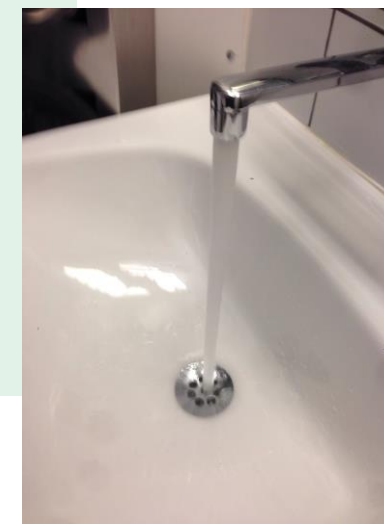
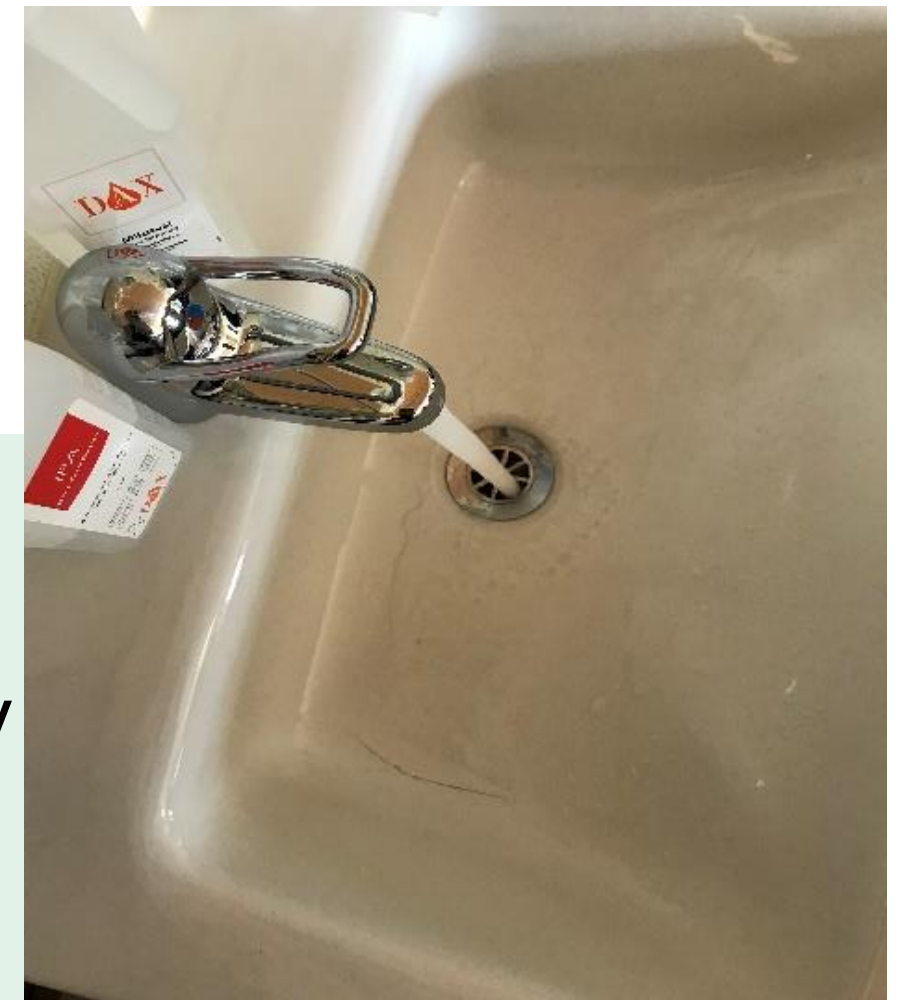
För att minska risken för legionellatillväxt ska :

- Rätt temperatur hållas i tappställen och ingångsvatten
- Varmvatten minst 50 grader
- Kallvatten högst 20 grader
- Vattenstagnation ska förhindras
- Rätt material ska väljas i ledningar, kranar och duschslangar

Tvättställ

- Tvättställ i vård och omsorgslokaler bakteriesamlare
- Utformningen påverkar
- Tvättställens kran och avlopp kan vara orsak till utbrott av exempelvis ESBL bildande tarmbakterier så som *Pseudomonas aeruginosa* eller andra bakterier

Hur ska tvättställ användas?

- Tvättstället ska aldrig användas som utslagsback för tvättvatten och annat. Använd sköljen.
- När tvättställ används som utslagsback koloniserar det med bakterier från brukare
- Tvättstället **ska inte vara en förvaringsplats**. Både avloppet och handtvätt kan förorena det som står på tvättstället.
- Det försvårar även städning och rengöringen av tvättstället

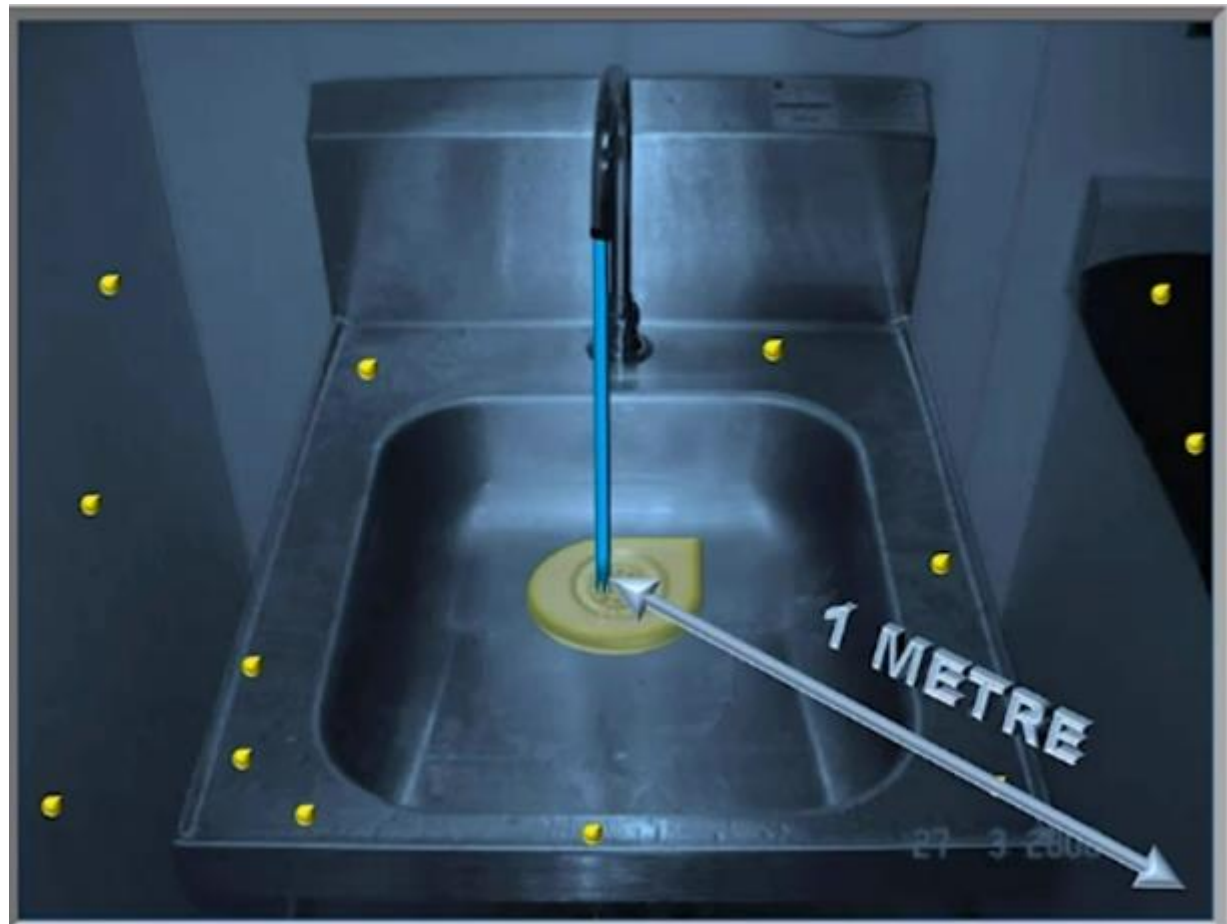
Kontamination

Risk för kontamination ökar när:

- medarbetare och patienter använder samma tvättställ
- näring tillförs – I princip allt som inte är vatten
- det inte blir rengjort ordentligt
- designen av tvättstället, kranar och avlopp är felaktig

Upp till 1 meter från handfatet kontamineras

Exempel på smittspridning

- Två patienter med hematologisk malignitet avled i sepsis orsakad av *Pseudomonas aeruginosa*
- Bakterien var resistent mot de flesta antibiotika
- Patienterna hade vårdats på samma avdelning, i samma rum
- Samma bakterie växte i tvättstället

Antibiotics	
Piperacillin-tazobactam	R
Ceftazidim	R
Imipenem	R
Meropenem	R
Aztreonam	R
Colistin	S
Gentamicin	S
Tobramycin	R
Ciprofloxacin	R

Hur kan problemet förebyggas?

- Skilj på tvättställ för brukare och personal
- Häll inte ut överblivna vätskor i tvättstället
- Häll inte ut tvättvatten från tvättfat i tvättstället
- Hjälプ och informera brukarna hur de ska använda tvättstället, till exempel att använda kräkpåse eller annat för upphostningar så att de inte spottar ut slem i tvättstället

Förebyggande

- Använd inte tvättstället som förvaringsyta
- Placera inte rent material på tvättstället
- Nedskrivna rengöringsrutiner/städrutiner

- Kranar som inte används regelbundet ska genomspolas se rutin för Legionella!
- Ta dricksvatten i köket i tappkran

Sprid denna kunskap!

- Viktigt att medarbetarna har kunskap om den riskmiljö ett tvättställ kan innebära för patienterna.
- Lyft gärna detta på till exempel APT
- Informera även brukarna om **vilket** tvättställ de ska använda - det tvättställ som är i hygienutrymmet.
- Informera brukarna om **hur** handfatet ska användas – att inte ha tvättstället som förvaringsyta och att inte hälla ut vätskor i tvättställen.

